

Željeznička pruga Nikšić - Čapljina

Dužina granice između Crne Gore i Bosne i Hercegovine iznosi 225 km. Prirodne predispozicije i geografski položaj dvije države, pružaju povoljne mogućnosti za svestrani razvoj i jačanje ekonomske saradnje, putem izgradnje zajedničkih kapaciteta i korišćenja zajedničkih energetskih i drugih resursa.

U periodu između tridesetih i sedamdesetih godina prošlog vijeka, Crna Gora je bila povezana sa Bosnom i Hercegovinom, prugom uzanog kolosijeka Bileća – Nikšić. Pruga je ukinuta u periodu supstitucije uzanih pruga, mrežom pruga normalnog kolosijeka, ali na ovom pravcu nije došlo do izgradnje pruge normalnog kolosijeka.

S tim u vezi, jedan od glavnih elemenata, koji se javlja kao ograničavajući faktor u razvoju međusobne saradnje, svakako je neadekvatna razvijenost saobraćajne infrastrukture, koja povezuje dvije zemlje, a koja se svodi isključivo na drumske saobraćajnice, nepovoljnih tehničkih parametara (nedovoljan broj i širina voznih traka, nepovoljni krivinski elementi, strmi nagibi i velike nadmorske visine) i teških uslova saobraćaja. Između dvije države ne postoje ni direktne avionske linije, što izgradnju ovog željezničkog pravca praktično čini neophodnom, naročito ako uzmemo u obzir teške uslove saobraćaja, koji će biti sve izraženiji u narednom periodu, kada se očekuje povećan porast saobraćaja u Crnoj Gori i u regionu.

Pored naprijed istaknutog značaja izgradnje pruge Čapljina – Nikšić – Podgorica za jačanje i unapređenje prijateljskih odnosa i saradnje Crne Gore i Bosne i Hercegovine i doprinos njihovom ukupnom ekonomskom razvoju, evidentan je i širi međunarodni značaj i interes za realizaciju ovog projekta.

Između ostalog, on bi:

- Crnoj Gori i Albaniji osigurao alternativnu kvalitetniju vezu preko Koridora Vc sa zemljama Jugoistočne Evrope,
- Bosni i Hercegovini otvorio bi alternativne prekomorske puteve preko luke Bar,
- dugoročnije posmatrano, kao dio buduće Jadransko – Jonske magistrale, povezao bi obje zemlje sa preko 2000 km dugom obalom, jednom od najatraktivnijih zona evropskog i svjetskog turizma,
- pozitivno bi uticao na integrisanje lokalnih u jedinstveno evropsko tržište i ubrzanje procesa pridruživanja zemalja Zapadnog Balkana Evropskoj Uniji.

Shodno potpisanom Memorandumu o zajedničkim aktivnostima na izradi projektno-studijske dokumentacije za povezivanje Bosne i Hercegovine i Crne Gore željezničkom prugom, koji je potpisan u Sarajevu 05. 03. 2008. godine, španska firma "Inocsa Ingenieria S.L" završila je projekat pod nazivom " Izrada preliminarnog rješenja, studija i prostorno – planskih dokumenata za regionalnu prugu Čapljina-Trebinje-Nikšić".

Projektom je urađena preliminarna saobraćajna studija, preliminarna studija o procjeni uticaja na okolinu, preliminarna procjena troškova, kao i preiliminarno projektno rješenje.

Urađena analiza sadrži tri scenarija od kojih je za nas najoptimalniji treći scenario:

- **Scenarij 1:** dvokolosiječna željeznička pruga Čapljina-Trebinje-Nikšić i izgradnja novog kolosijeka na dionici Nikšić-Podgorica (na cijeloj dionici dvokolosiječna pruga)

	Investicija u BiH (€)	Investicija u Crnoj Gori (€)	Ukupna investicija (€)
Scenario 1	914. 378. 8916	534347,835	1.448.720.726

IPR	8,52%
NPV	635.831.169 €

- **Scenarij 2:** jednokolosiječna željeznička pruga Čapljina-Trebinje-Nikšić, sa trasom i objektima kao da se radi dvokolosiječna pruga. Od Nikšića do Podgorice postoji već jedan kolosijek; (jednokolosiječna pruga sa objektima za dvokolosiječnu prugu od Čapljinine do Nikšića)

	Investicija u BiH (€)	Investicija u Crnoj Gori (€)	Ukupna investicija (€)
Scenario 2	860.871.4436	228.215.4390	1.089.086.883

IPR	11,04%
NPV	905.332.968 €

- **Scenarij 3:** jednokolosiječna željeznička pruga Čapljina-Trebinje-Nikšić, sa svim elementima projektovanim za samo jedan kolosijek, a od Nikšića do Podgorice postoji već jedan kolosijek; (jednokolosiječna pruga na cijeloj dionici)

	Investicija u BiH (€)	Investicija u Crnoj Gori (€)	Ukupna investicija (€)
Scenario 3	630.087.448	179.597.1910	809.684.640

IPR	13,74%
NPV	1.092.433.453 €

Izgradnjom pruge obezbijedio bi se bolji i lakši prevoz velikog broja putnika, posebno u turističkoj sezoni, što čini ovaj željeznički pravac potpuno realnim. Njena realizacija doprinosi razvoju turizma i ekologije u regionu. Uzimajući sve to u obzir, relacija Čapljina – Nikšić može se identifikovati kao najpovoljniji koridor za izgradnju pruge, koji će dugoročnije posmatrano kao dio buduće Jadransko-jonske magistrale, povezati tri zemlje (Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Albanija) sa preko 2000 km dugom obalom, jednom od najatraktivnijih zona evropskog i svjetskog turizma.

Izgradnja pruge Nikšić-Čapljina, predstavlja najveći zajednički projekat Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Dio je Jadransko-jonskog koridora i od velikog je značaja za cijelu regiju, jer željezničkim saobraćajem povezuje tri glavna grada: Podgoricu, Sarajevo i Tiranu. Njena izgradnja osigurala bi kvalitetniji transport putnika i učinila Luku Bar, potpuno dostupnom i jeftinijom za potrebe regiona.